Liiklusohutuskava lähteülesanne kergliikluse osas

Toomas Põld

Tartu Linnavalitsuses
16.04.2010

Kohtumine erinevate sihtrühmadega

- spetsialistid (projekteerijad, maanteeamet, liiklusspetsialistid, politsei, Tartu LV)
- vaegliiklejad ja vaegnägijad (Lõuna-Eesti Pimedate ühing)
- jalgratturid (Ühendus Jalgrattalinn Tartu, MTÜ Vänta Aga)
- Lapsed (lasteasutuste juhatajad, maanteeamet, Tartu LV)
- spetsialistid (projekteerijad, maanteeamet, liiklusspetsialistid, politsei, Tartu LV)

Kas Tartu liiklusruum on linnakodanike jaoks sõbralik ?

Liiklusohutuse ja kergliikluse teemalise töötoa kokkuvõte liiklusruumi maatriksi abil

Tartus 18.08.2009

Viiepallisüsteemis on hinnatud järgmisi Tartu liiklusruumi elemente. Hindamisskaala alusel on: 1 – väga vilets, 3 - neutraalne, 5 – suurepärane. Vasakus tulbas on loend subjekte ja objekte, kelle ja mille seisukohalt liiklusruumi on hinnatud. Hinnangu mitte andmist on hinnatud 0-ga. Hinnangu andjateks olid: **linnakodanik, liikleja, spetsialist, planeerija/arhitekt, ametnik, poliitik**.

	Liiklus-käitumine	*Liiklus-ohutus*	*Ligi-pääsetavus*
Liiklejatüübid:			
jalakäija	4	3	3
jalgrattur	3	2	3
mopeedijuht	2	2	3
autojuht	3	3	4
ühistranspordi-kasutaja	3	3	2

	Liiklus-käitumine	*Liiklus-ohutus*	*Ligi-pääsetavus*
Sotsiaalsed tüübid:			
vähekindlustatud kodanikud	2	2	2
liikumispuudega	3	2	1
turistid	2	2	2
igapäevane liikleja	3	3	2
õppur	2	2	2
töölkäija	3	2	2

	Liiklus-käitumine	*Liiklus-ohutus*	*Ligi-pääsetavus*
Liikluskeskkond:			
rohealad ja pargid	3	3	2
kergliiklusteed	2	2	2
õuealad	2	2	2
jaotustänavad	3	2	2
peatänavad ja magistraalid	3	3	3
ühistranspordi-võrgustik	2	2	2

Märkused liikluskäitumise kohta:

Jalakäija

tänava ületamine suvaliselt ja hoolimatult; helkuri mittekasutamine; pooled jalakäijatega juhtunud õnnetused on nende enda süül.

Jalgrattur

kõnniteel sõitmine (täiskasvanud);
vastu liiklusvoolu sõitmine; ettearvamatu käitumine liikluses. ratturitel lubada aeglaselt sõita sõiduteel; rattarada märkida vastutustundlikult (halb näide
Näituse tn 2m laiune kõnnitee, mis on niigi jalakäijaid täis); ratta eelistamine ja selle teavitamine.

Märkused liikluskäitumise kohta:

Mopeed

ettearvamatu liikluskäitumine; hariduse puudumine; kiivrita sõitmine; lärmakas käitumine tänaval ja õuealal.

Auto

suuna mittenäitamine; vastastikune hoolimatus; liigub paremuse poole.

Märkused liikluskäitumise kohta:

Kõigi liiklejate puhul

foorituledest ei peeta kinni; kultuur(itus); kasvatus - algab kodunt, suhtumine *a la* mis sa molutad, kiire on!;

kampaaniad: hoolivus - eeskujud; kogemuste vahetamine;

korralik märgistus (auto, jalakäija, rattur);

heatahtlik käitumine kõigil; kohustuslik

liikluskoolitus, ka meedias info jagamine.

Märkused liikluskäitumise kohta:

koolipiirkonna ohutu marsruut;

seadusandjalt silmaklapid maha!

autorajad kitsamaks, ruumi rattale;

bussijuhtide koolitus; suurem liikleja peab

olema üldjuhul süüdi; liikluseeskirja vähene tundmine.

Märkused ligipääsetavuse kohta:

Jalakäija

kõnniteed lõpevad ootamatult; takistused teel; kõrge äärekivi (vaegliiklejale); talvised teed; linnasüda autovabaks; ratastooliga, vaegnägijal ja lapsevankriga liiklejal liikumine keeruline (äärekivi ja asutuste hajumine (äri, teenindus, väikepoed))

Jalgrattur

puudub terviksüsteem, juhuslikud teelõigud, erinevad võimalused liiklemiseks; kõrge äärekivi ja ebapiisavad rattahoiu võimalused; jalgrattaga liikumise võimaldamine mõlemas suunas.

Mopeed

teed olemas.

Märkused ligipääsetavuse kohta:

Auto

liialt eelistatud ja hea – kas see on hea?
Lasteaedade ja koolide juures ning Annelinnas parkimisprobleem.

Buss

liialt pikad liinid ja intervallid (bussist maha jäädes võib jala kiiremini jõuda); puudub ühtne ümberistumise võimalus; käruga ei pääse bussi.

Kõigi liiklejate puhul

puuduvad kergliiklusliinid, kergliiklus ei ole poliitiline prioriteet.

Märkused liiklusohutuse kohta:

Jalakäija

Ajalugemiga ülekäigud on positiivne; puuduvad linnaäärsed kergliiklusteed; kaotada ilma ohutussaareta 3-4 sõiduraja pikkused ülekäigud; teha ennetustööd hoiakute kujunemiseks liikluskasvatuse abil koolides/lasteaedades; kõnniteed korda; ole nähtav pimedas; ratturid kõnniteel, talvised olud ja jääpurikad.

Jalgrattur

Positiivne, et jalgrattur kasutab ohutusvarustust (kiiver, vest, lambid, helkurid) ja linn arendab turvalisi rattateid; autojuht ei arvesta (kitsad teeolud ja ristmikud); rohkem tähelepanelikkust.

Märkused liiklusohutuse kohta:

Mopeed

Hetkel kontrollimatu tsoon, tuleb tagada väljaõpe.

Auto

neg. löökaugud; magalarajoonide parkimisprobleem; üleolev käitumine;
pos.tänavate remont ja uued katted; hea ligipääs ametiasutustele ja poodidele.

Buss

neg. äkkpidurdamised;
pos. kõige ohutum;
on oluline tagada bussijuhtide kvalifikatsioon sujuvaks ning ohutuks sõiduks.

Märkused liiklusohutuse kohta:

Kõigi liiklejate puhul

puuduvad kergliiklusteed, kergliiklus ei ole poliitiline prioriteet; aegunud teadmised / põhimõtted planeerijatel ja projekteerijatel, aegunud juhendmaterjal;

erinevad kiirused ja nende mõju; liikleja ei tunne liikluseeskirju, vale liikluspoliitika (nõrgemal alati eesõigus); tee kvaliteet tee servas ja kõnniteel; liikluskiiruse piiramine;

rattatee lumekoristusruumi arvelt (lund hoida talvel rattateel); on kohti, kus ei saagi ohutult liigelda.

Parem ja turvalisem liiklusruum vaegliiklejatele ja vaegnägijatele

- tagasihoidlikud värvid linnaruumis, vaegnägijatele sobivad paremini kontrastsed värvid, eelkõige kollane värv
- Reklaamtahvlid, postid ja pargitud autod jalakäijate teedel.

- Pimedate ja vaegnägijate liiklemist segavad madalad puuoksad jalakäijate teede kohal.
- Talvel peavad olema lumevallidest vabad ühistranspordi peatused ja tänavate ülekäigukohad.
- Käsipuu peaks olema kõigil jalakäijate teid ühendavatel treppidel (isegi üksikute astmete puhul)

- Aardla bussipeatuses Aardla tänava ülekäigukohale Tartu Puuetega inimeste koja suunas on vajalik paigaldada helisignaaliga valgusfoor.
- teedeületuskohtades kõrge äärekivi asendamine reljeefse tänavakiviga, talvel puhtana hoida, et see toimiks.
- Parkivad autod jalakäijate teedel
- Istepinkide puudulikkus peamiselt Annelinna piirkonnas

Parem ja turvalisem liiklusruum jalgratturitele

- Kõikides elamurajoonides liiklus rahustada (mitte üle 40 kmh kui on kõnniteed olemas ja
  mitte üle 30 või 20 kui kõnniteid ei ole (väheste liiklusmärkidega)

- Magistraalide välimistel radadel kiirus 10km/h alla (Riia, Turu), et ratturil oleks sõiduteeservas turvalisem tunne, rattarajad sõidutee servas tähistada. Riia tänavale terviklik lahendus.
- Ristumistel sõiduteedega võimalusel rattarada sõiduteele, ja propageerida rattarada sõiduteel. Ühesuunalistel tänavatel kahesuunaline rattaliiklus.
- Lisa stoppjoon ratturitele.

- rajada Tartusse liikluslinnak, kus noored ratturid saaksid harjutada sõitmist. Koolide juurde teha võimalusel, kui on ruumi.
- jalgratturi koolitus reaalses liikluses.
- toetada sõiduõpet ratturitele (ka täiskasvanud) Tartusse rattakool, jalgratturi meelespea (Väike vihik vms, mida saab inimestele jagada)
- tulede kasutamise kampaania, tagatuli I prioriteet, esituli II prioriteet.
- Tartusse suubuvatele maanteedele linna piirile sildid tekstiga "Märka jalgratturit”
- meedias kajastada vajalikku infot ratturitele (kevadel ja sügisel)
- tugevdada (Tartu) autokoolides jalgrattaõpetuse osa autojuhile
- äärekivid 0 kõrgusele, vaegnägijatele reljeefsed kivid.
- talvine liiklemine
- kokkulepe, kuidas rattur talvel võib liigelda, rattur ohutuse mõttes kõnniteele seoses libedate teedeoluga. Kui ratturil pole võimalus kõrvalteel sõita, ei pea rattur tagasõitvale autole teed andma.
- tühjal tänaval võib jalakäija ka punase tulega üle minna, kui on veendunud selle ohutuses

- Vastavalt situatsioonile lubada ratturitel liigelda ka kitsastel (alla lubatud normi) kergliiklusteedel.

Seminar "Laste liikumine ja turvalisus Tartus"

”Esita seoses lapse ja liiklusega 3 peamist porbleemi”

- Süsteemne laste liiklusõpetuse puudulikkus, toimub kampaaniapõhine tegevus, kus osalevad üksikud.
- Puudulik teavitustöö, info ei jõua inimesteni
- Liiksukasvatuse läbiviimine koolides ja lasteaedades, teema on riiklikus õppekavas sees, kuid asutuses puudub sellega tegelejaid
- Koostöö erinevate organisatsioonide vahel, just liikluskäitumise kujundamise valdkonnas
- Leida raha lasteasutuste või koolides liikluskasvatuse järjepideva ja süsteemse läbiviimise toetamiseks (just õpetaja lisa tegevuse osas) lisatasun (ringijhendaja spetsialist)
- Koolitused lastele / noortele (kool / lasteaed) jalakäijana jalgratturina
- Meie kõikide liikluskäitumine – eeskuju ja vastastikune mõjutamine
- Vanemate halb eeskuju liikluses
- Laste vähene liikumine
- Noored juhiloata mopeedijuhid liikluses

- Mopeedi teema – sõidetakse ilma lubadeta ja liikluseeskirja tundmata
- Koolibussid – kiired liinid hommikusel tippajal
- Tõhustada koolides ja lasteaedades liiklusõpet eri vanuses (30 õpilasega grupid hõlmavad liiga väikest osa)
- Teavitustöö koolides – neid õppusi on vaja
- Vähene selgitustöö vanemate seas, et nad ei viiks hommikul lapsi kooli autoga
- Teid ehitame aga kuhu panna ratas ?
- Kasvatame tartlasi jalgrattalinna elanikeks.
- Vanemate ”teadlikkus” kiirustamine
- Vanemate teadlikkus on olemas, aga käitutakse lastega suvaliselt vastavalt enda elutempole.
- Koolis 1. klassis kohustuslik koolitus ”kuidas liikuda linnas”
- Jalakäijate koolitust oleks vaja
- Koolide liikluskasvatus puudulik (puudub üldse)
- Autoga lasteaeda tulek, minek (negatiivne)
- Kõik teavad kuidas teha, aga ometi läheb valesti.
- Liiklsukasvatuse puhul on natuke liiga palju teooriat.
- Rõhuda tuleks praktilisele tegevusele.
- Lasteaed / kool omaalgatus ja oma roll
- Noortekeskused võiksid olla rohkem kaasatud liiklusalasesse töösse

- Kevad-sügisel saaksid paljud õpilased käija koolis jalgrattaga.
- et vanemad ei viiks lapsi autoga kooli.
- Ühistranspordi kultuur (bussijuhtide sobimatu käitumine)
- Jalgrattateed
- Jalgrataste hoidmine kooli juures ebaturvaline
- Kogu linna piires turvalised rattateed
- Koolidesse - lasteaedadesse jalgrattahoidlad
- Liikluslinnaku puudumine
- Vanemad viivad laste turvalisuse tagamiseks ise kooli (laps ei iseseisvu)
- Liikluskeskkond
- Kõrged äärekivid väikelapsega liikumiseks
- Noorte oskamatus ühistranspordis viisakalt käituda. (lärmamine, lägastamine)

Küsitluse kokkuvõte

- **Kasvatusega seotud murekohad liikluses ettepanekut** **26**
- **Liikluskeskkonnast tulenevad murekohad ettepanekut** **12**
- Antud seminaril osalejate arvamuse järgi saab valdav enamus muresid lahendada siiski kasvatuse ja hariduse kaudu. Reaalses liikluskeskkonnas tehtavad praktilised muudatused on ainult 1/3 kogu töö mahust, mis puudutab last ja liiklust.

Kuidas edasi minna ?

- Sihtrühmadelt saadud info analüüsimine koos spetsialistidega
- Lähteülesande koostamine
- Hange
- Võitjaga koostöö tegemine
- Loengud seminarid töö raames
- Lõppeesmärgiks koostada projekteerijatele kergliiklusalane juhiste pakett, mis sisaldab teoreetilist, praktilist, õiguslikku ja “Meie teeme nii“ materjali.

Tänan tähelepanu eest!

Tartu linna jalgrattateede koordinaator
Toomas Põld